

Handläggare
Anders Hallberg
08-508 26 401

Till
Exploateringsnämnden
2023-06-08

Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan; med konsekvensutredning. Svar på remiss

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden godkänner kontorets utlåtande som svar på remissen.

Thomas Andersson
Förvaltningschef

Carolina Zandén
Enhetschef

Sammanfattning

Boverket har tagit fram ett förslag till föreskrifter för översiktsplan. Föreskrifterna innehåller regler om hur informationen i en digital översiktsplan ska definieras och identifieras. Föreskrifterna ska stötta kommuner i hur de ska uppfylla kraven.

Ett enhetligt system för översiktsplaners information underlättar möjligheten att söka ut informationen och ger förutsättningar för att effektivt göra nationella och regionala sammanställningar.

De främsta nyttorna med enhetliga översiktsplaner är, enligt exploateringskontoret, företrädesvis regionala och nationella. Men översiktsplanens främsta syfte är att vara vägledande för kommunens egen verksamhet och medborgare. Nyttorna med enhetliga översiktsplaner får således inte ske på bekostnad av kommunens möjligheter att tillgodose sina egna intressen och behov.

Remissen

Riksdagen har gett regeringen i uppgift att lösa en digital samhällsbyggnadsprocess. I linje med detta har regeringen gett Boverket bemyndigande att skriva föreskrifter för översiktsplan. Syftet med föreskrifterna är att översiktsplanens information ska kunna utbytas digitalt och därmed komma ett steg närmare en obruten digital samhällsbyggnadsprocess där översiktsplaneinformation ska kunna tillgängliggöras och behandlas digitalt. Författningen ska ge möjligheter till en fortsatt digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen. Föreskrifterna ska stötta kommuner i hur de ska uppfylla kraven.

Översiktsplaner berör många delar av statens och regionernas verksamhet. Ett enhetligt system för översiktsplaners information underlättar möjligheten att söka ut informationen och ger förutsättningar för att effektivt göra nationella och regionala sammanställningar.

För att nå den fulla potential som digitaliseringen möjliggör krävs dock ett regelverk som anger hur informationen ska definieras och identifieras för att den ska kunna överföras, behandlas och tillgängliggöras digitalt.

Boverket har sedan 2020 tillhandahållit en vägledning till kommunerna kring hur geografisk planinformation kan struktureras på ett enhetligt sätt för att skapa möjlighet att utbyta information digitalt. Boverket avser att även fortsättningsvis tillhandahålla motsvarande lösningar.

Efterfrågan på digitalt lägesbestämda statliga planeringsunderlag kommer troligen öka som en följd av föreskrifterna. För statliga myndigheter och regioner kan det krävas nya programvaror och ökad kompetens för att hantera detta.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 maj 2024.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av exploateringskontorets förvaltningsledning i samråd med administrativa avdelningen.

Exploateringskontorets synpunkter

Exploateringskontoret välkomnar Boverkets förslag till föreskrifter, hur informationen i en digital översiktsplan ska definieras och identifieras.

Översiktsplanen som till skillnad från detaljplanen inte är juridiskt bindande kan ta sig olika uttryck. Därför är det viktigt att det system och den modell som blir standard för digitala översiktsplaner också bejakar detta. Den behöver vara tillräckligt flexibel för att tillgodose kommuners olika behov, både vad gäller innehåll och utformning. Behoven som en översiktsplan ska uppfylla skiljer sig mycket mellan landets minsta och landets största kommuner.

Att använda en mer enhetlig begreppsmodell gör det enklare att jämföra förutsättningar i olika kommuner. Samtidigt är de begrepp som Boverket föreslår vaga och kommuner riskerar därför att tolka samma begrepp på olika sätt. Det begränsar möjligheten att jämföra och analysera informationen i översiktsplanerna och gör resultatet av sammanställningar osäkert.

Det är också oklart hur olika typer av mark- och vattenanvändning förhåller sig till varandra när de implementeras i en GIS-databas. Om en kommun väljer att låta ytor överlappa varandra medan en annan kommun kräver att ytor inte ska överlappa så kan arealuppskattningar av samma företeelse få helt olika innebörd i olika kommuner.

Boverket menar att programvaruleverantörerna är de företag som direkt berörs av föreskrifterna, eftersom föreskrifterna reglerar hur de informationsmängder som ska finnas i en översiktsplan ska definieras. Kontoret bedömer att föreskrifternas eventuella påverkan på programvaruleverantörer som mer begränsad. Marknaden för företag som idag utvecklar programvara och databaser, som är avsedda för att producera och hantera översiktsplaner, är mycket liten. Att införa en gemensam begreppsmodell är dock positivt för såväl konsulter som programvaruleverantörer inom området.

De främsta nyttorna med enhetliga översiktsplaner är, enligt exploateringskontoret, företrädesvis regionala och nationella. Men översiktsplanens främsta syfte är att vara vägledande för kommunens egen verksamhet och medborgare. Nyttorna med enhetliga översiktsplaner får således inte ske på bekostnad av kommunens möjligheter att tillgodose sina egna intressen och behov.

Slut

Bilagor

1. Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan - Boverket